

130 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ГНАТЮКА ВОЛОДИМИРА МИХАЙЛОВИЧА
(9.05.1871-6.10.1926) – УКРАЇНСЬКОГО
ФОЛЬКЛОРИСТА, ЕТНОГРАФА,
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЦЯ, АКАДЕМІКА
АН УКРАЇНИ

Гнатюк Володимир Михайлович народився 9 травня 1871 року в селі Велеснів Монастирського району, в багатодітній селянській родині. У 1898 році закінчив Львівський університет. За рекомендацією М.С.Грушевського стає секретарем Наукового товариства імені Шевченка у Львові. Цю посаду В.М.Гнатюк обіймав до 1913р. З 1914 року – він голова Етнографічної комісії цього товариства. Був багаторічним редактором “Етнографічного збірника” НТШ, очолював “Українську видавничу спілку”. Одночасно працював редактором “Літературно-наукового вісника”, в якому опублікував близько 50 своїх наукових праць, понад 600 рецензій, оглядів, заміток.

1909 року В.М.Гнатюк обирається членом Російської Академії наук у Петербурзі, а згодом – членом Чехословацького етнографічного товариства у Празі.

У 1918 році заходами уряду УНР було засновано Всеукраїнську Академію наук і В.Гнатюка рекомендовано в перші академіки, але його обрали на кафедру народної словесності лише 1924 року.

Відомий мовознавець, літературознавець, учений-славіст, перекладач і видавець В.М.Гнатюк поклав початок систематизованому виданню фольклорних та етнографічних матеріалів, що увійшли у збірники “Галицько-руські анекдоти” (1898), “Коломийки” (1905-1907), “Гаївки” (1909), “Колядки і щедрівки” (1914), “Українські народні байки” (1916), “Знадоби до української демонології” (1904-1912), та інші.

Помер В.М.Гнатюк 6 жовтня 1926 року і похований на Личаківському кладовищі у Львові. На батьківщині В.Гнатюка в с.Велесневі 1969 року відкрито меморіальний музей, а 1971 року – споруджено пам’ятник.

ЛІТЕРАТУРА

Гнатюк В.М. Вибрані статті про народну творчість /Упоряд., вступ. ст. М.Т.Яценка. – К.: Наук. думка, 1966. – 247с.

Гнатюк В. Етнографічні матеріали з угорської Руси. – Нови Сад: Руске слово, 1985/1988.

T.1.: Угорські духовні вірші. – 1985. – 271с.

T.2.: Байки, легенди, історичні перекази, новелі, анекдоти – з Бачки: Нови Сад, 1986. – 355с.

T.3.: Казки з Бачка. – Нови Сад, 1986. – 318с.

T.4.: І. Західні угорсько-руські комітети.

П. Бач-Бодрогський комітат. – Нови Сад, 1986. – 284с.

T.5. Розправи и статі о Руснацох Бачки, Сриму и Славонії. – Нови Сад, 1988. – 364с.

Гнатюк В. Українська народня словесність (В справі записів українського етнографічного матеріалу). – Відень, 1916. – 48с.

Гнатюк В.М. Українські народні пісні в записах Володимира Гнатюка /Упоряд. М.Яценко. – К.: Муз. Україна, 1971. – 323с.

Гнатюк В. В справі української літературної мови //Літературно-науковий вісник. – Львів, 1924. – Кн.5. – С.83-87.

Гнатюк В.М. Останки перед християнського релігійного світогляду наших предків //Українці: народні вірування, повір’я, демонологія. – К., 1991. – С.183-406.

Гнатюк В., Франко І. І ми в Європі: Протест Галицьких русинів проти малярського тисячоліття //Форум: Культурологічний кварталник. – 1996. - №2. – С.22-27.

Гнатюк В. Невідомий лист Володимира Гнатюка //Нар. творчість та етнографія. – 1992. - №1. – С.24-25.

Листи Володимира Гнатюка до Івана Зілінського //Український календар. 1981. – Варшава, 1980. – С.90-92.

Кучер Р.В. Наукове товариство імені Т.Шевченка: Два ювілеї. – К.: Наук. думка, 1992. – 110с.

С.36-37: Про В.Гнатюка.

Яценко М.Т. Володимир Гнатюк: Життя і фольклористична діяльність. – К.: Наук. думка, 1964. – 288с.

Герета І. Володимир Гнатюк: сім етюдів про вченого та його 125-річчя //Тернопілля’96: Регіон. річник. – Тернопіль, 1996. – С.101-107.

Мушинка М. Володимир Гнатюк (9.05.1871-6.10.1916) //Український календар. 1981. – Варшава, 1980. – С.88-90.

Траф’як М. Роль Володимира Гнатюка в науковому і культурному житті слов’янського світу //Матеріали наукової конференції “Україна і світова наука”. – Тернопіль, 1993. – С.32-35.

Демонологія очима Володимира Гнатюка //Русалка Дністрова. – 1998. - №2 (лют.).

Качкан В. Творець золотого фонду етнології //Посвіт. – 1995. - №2. – С.40-45.

Купчинський О. Науково-концептуальні засади народознавчих досліджень Володимира Гнатюка //Форум: Культурологічний кварталник. – 1996. - №2. – С.15-21.

Купчинський О. Українознавчі студії Володимира Гнатюка //Київська старовина. – 1999. - №2. – С.72-82.

Лехман Т. В.М.Гнатюк і його дослідження “Останки перед християнського релігійного світогляду наших предків” //Освітнянин. – 1997. - №3. – С.22-23.

Ліберний О. Він безмежно любив свій народ //Свобода. – 1996. – 25 трав.

Мельничук Б. “Посилаю трохи... пісень, коломийок...”: Цікаві штрихи до життя двох уродж. Терноп. В.Гнатюка та І.Балука //Західна Україна. – 1996. – 4-10 трав.

Сокил Б.М. Великий вчений Надзбруччя //Початкова школа. – 1996. - №5. – С.50-52.

Федас Й. З когорти титанів //Наш час. – 1996. – 13 верес.

Черемшинський О. Володимир Гнатюк – вчитель //Ленінський промінь. – 1988. – 1 верес.

Черемшинський О. Дослідник фольклору Закарпаття //Вісті Придністров'я. – 1996. – 31 трав.

Черемшинський О. Життя і наукова діяльність //Вісті Придністров'я. – 1996. – 8 трав.

Чорнописький М. Діяльність Володимира Гнатюка в контексті політичного пробудження України кінця XIX – початку XX ст. //Форум: Культурологічний кварталник. – 1996. - №2. – С.5-9.

Баб'як П.Г. Творчі взаємини Володимира Гнатюка з Іваном Франком //Укр.. літературознавство. – 1966. – Вип.1. Іван Франко: Статті і матеріали. – С.57-63.

Романів О. Володимир Гнатюк і Наукове товариство ім. Шевченка //Форум: Культурологічний кварталник. – 1996. - №2. – С.10-12.

Черемшинський О. Листи до академіка: [Листування В.Гнатюка з О.Новаківським, М.Лисенком] //Вільне життя. – 1992. – 3 черв. – (Рядок з біографії краю).

Черемшинський О. Дружба і співпраця [В.Гнатюка і М.Грушевського] //Вісті Придністров'я. – 1996. – 13 верес.

Черемшинський О. Гнатюк і Заклинські //Русалка Дністрова. – 1997. - №9 (груд.).

Черемшинський О. Дружба і співпраця Володимира Гнатюка з Іваном Франком //Русалка Дністрова. – 1996. - №19 (жовт.).

Етнографічно-меморіальний музей Володимира Гнатюка у Велесневі. – Львів: Каменярь, 1971. – 93с.

Герета І. Пам'яті академіка В.Гнатюка: Перша міжнародна наукова конференція у Тернополі //Тернопіль. – 1992. - №3. – С.38-39.

Дністренко Я. Ученому-патріоту, присвячено //Вільне життя. – 1996. – 21 черв.

Пельц Д.І. До ювілею Володимира Гнатюка //Архіви України. – 1991. - №5-6. – С.85-86.

Черемшинський О. Доповнення Гнатюкіани //Вільне життя. – 1993. – 12 жовт.

Гнатюк Володимир Михайлович (9.05.1871-6.10.1926) – фольклорист та етнограф, академік АН УРСР //Історія Академії наук УРСР. – К., 1982. – С.672.

Гнатюк Володимир Михайлович (9.05.1871-6.10.1926) //УРЕ. – 2-е вид. – К., 1979. – Т.3. – С.69.

Гнатюк Володимир Михайлович (1871-1926) //Енциклопедія українознавства /Під ред. В.кубійовича. – Львів, 1993. – Т.1. – С.390.

Гнатюк Володимир Михайлович (9.05.1871-6.10.1926) //Баженов Л.В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців XIX-XX ст: Історіографія. Бібліографія. Матеріали. – Кам'янець-Подольський, 1993. – С.167-168.

Володимир Гнатюк (1871-1991): Бібліогр. покажчик /Наукове товариство ім. Т.Шевченка у Львові. Комісія б-фії і книгознавства. Наук.-довідковий вид. Серія 1. Бібліографія. Т.3. – Львів: Вид-во НТШ, 1992. – 151с.

125 років від дня народження Гнатюка Володимира Михайловича (9.05.1871-6.10.1926) – українського фольклориста, етнографа, літературознавця, академіка АН України //Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 1996 рік": Бібліогр. список. – Тернопіль, 1995. – С.32-36.